

Graven en waarnemen

In Heemskerk verleende de werkgroep assistentie bij een opgraving door het RAAP Archeologisch Adviesbureau. Gegraven werd op het terrein van aan te leggen waterpartijen tussen de M. van Heemskerkstraat en de J. Poststraat. Onze werkzaamheden bestonden uit het couperen van paalgaten. De paalsporen vertoonden geen structuren. Wel werd duidelijk dat we in of bij een IJzertijd nederzetting zaten, met omliggende akkers.

Verder is de vijver achter het nieuwe gemeentehuis nagezocht en de beek naar de sloot bij de kruising van de Zaalberglaan.

De nieuwe vijver achter het gemeentehuis

De uitbreiding van de begraafplaats Eikenhof, aan de zuidzijde van de Marquettelaan, werd bekeken. Er kwamen oude tuinpercelen tevoorschijn en wat eigentijdse vondsten. Door het RAAP was hier een proefsleuven onderzoek uitgevoerd. Aan het RAAP gaven we informatie over het gebruik van de gronden en de tuinbouw in het algemeen in dit gebied.

Bij het bedrijventerrein aan de Westelijke Randweg, tussen de Rijksstraatweg en de Kleine Houtweg, zijn aan de zuidkant twee waterbergingen aangelegd. Zichtbaar waren humusbandjes en veenlaagjes; verder geen vondsten.

In Beverwijk inspecteerden wij in de Graaf Janstraat een kabelgoot. We vonden er een bodem van een steengoed kannetje en scherven van rood aardewerk.

Aan het Meerplein, tussen de Wijckermolen en de spoorlijn, werd een riool aangelegd voor een nieuw parkeerterrein. In het vlak zagen we de resten van een beschoeiing en een puinverharding met stenen van de formaten 31x14x7 cm en 28x13x5 cm (*kloostermop*).

Er is hier nooit een kade geweest maar enkel een talud met een beschoeiing. Uit een grondboring bleek dat er nog aanslibsel van het Wijckermeer aanwezig is. Daarboven ligt een pakket zwarte klei, vol humus, van 80 cm dik. De beschoeiing is over 12 meter waargenomen ter hoogte van de Bootmanszij. De hoogte van de beschoeiing is 30 cm, met aan de achterzijde palen. De afstand tot de betonnen rand van het viaduct is 7,10 meter.

Elders op dit terrein is door Hollandia Archeologie B.V. een proefsleuven onderzoek uitgevoerd.

Aan de Breestraat volgden wij de verbouwingen of aanbouwen van de panden nr. 86, 96 en 95-97. Opvallend zijn altijd de oude funderingen waarop de muren van de huidige panden zijn gebouwd. Soms zijn daar ook nog hele of halve *kloostermoppen* (middeleeuwse bakstenen) in verwerkt.

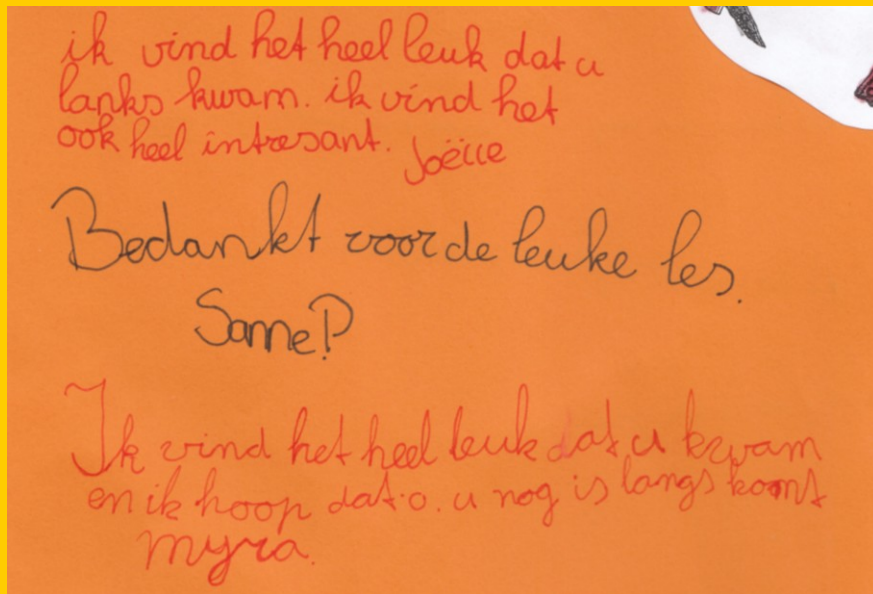
Op het parkeerterrein aan de Dellaertlaan, achter het voormalige Stadskantoor is een put van circa 5 meter diep gegraven. In de wanden waren humeuze laagjes en overstuivingen te zien. Uit een eerder uitgevoerd booronderzoek was gebleken dat verder archeologisch onderzoek niet nodig was.

Educatie

Op 14 januari werd in Museum Kennemerland (met welke instelling wij als werkgroep nauw samenwerken) voor de leerlingen van groep 7 en 8 van de Basisschool De Lunetten een archeologische dag georganiseerd. Als eerste kregen de leerlingen een powerpoint presentatie over archeologie, vervolgens gingen ze op speurtocht door het museum met een vragen/opdrachtenlijst en als laatste kregen ze instructie een workshop potten plakken op een locatie buiten het museum. Marcia de Bruin, een stagiaire van het museum, was de initiatiefneemster van de dag. De werkgroep heeft Marcia geholpen met het maken van de power point presentatie en verleende op de dag zelf de nodige hulp.

Op de OBS De Karibou heeft de werkgroep op 19 en 20 januari voor de groepen 1 en 2 verteld over de ondergang van kasteel Oud Haerlem. Het spannende verhaal over het beleg en de afbraak van het kasteel zorgde voor een ademloos publiek. Na afloop mochten de kinderen ook archeologische

vondsten bekijken en aanraken. Vooral botten en kogels trekken hierbij de aandacht. De groepen 3 en 4 kregen hetzelfde verhaal voorgeschoteld maar in een wat volwassener versie en met een powerpoint presentatie over archeologie. Ook hier trokken de voorwerpen veel aandacht maar er werden ook heel veel vragen gesteld. Een teken dat de kinderen het een interessant onderwerp vonden.

Groep 6 van de OBS De Zevenhoeven kreeg een powerpoint presentatie over archeologie in het algemeen en over Heemskerk in het bijzonder. De drie archeologische monumenten kwamen hierbij uitgebreid aan bod plus het feit dat er zoveel kastelen in Heemskerk hebben gestaan. Ook hier waren de vondsten die ze mochten vasthouden erg in trek. Aansluitend werd een bezoek gebracht aan het Historisch Huis van de Historische Kring Heemskerk waar de geschiedenis van Heemskerk uitgebreid bekeken en besproken werd.

Voor de groepen 5, 6, 7 en 8 van de OBS Het Rinket gaven we op 7 maart powerpoint presentaties. Het spannendste voor de kinderen was toch wel het feit dat hun school gebouwd is op een voormalige buurtschap het 'Hoge Werfje'. Ook dat er in Heemskerk meerdere kastelen hebben gestaan is voor de meeste kinderen nieuw. De drie archeologische monumenten in Heemskerk waren dermate interessant dat de kinderen aan hun ouders gingen vragen om er een keer een bezoek te brengen.

Voor de opening van het nieuwe gemeentehuis van Heemskerk, in september, is door de Historische Kring Heemskerk een vitrine in de hal van het gemeentehuis ingericht. De vitrine is gevuld met allerlei aspecten van de geschiedenis van Heemskerk met als titel 'Allemaal Heemskerk'. In de vitrine waren ook een aantal archeologische vondsten te zien die door de werkgroep via Museum Kennemerland in bruikleen zijn gegeven.

De vitrine in het nieuwe gemeentehuis van Heemskerk

Buitenschoolse opvang

Voor de Stichting Welschap Heemskerk heeft de werkgroep in de periode oktober t/m december 7 bijeenkomsten gegeven voor in totaal 121 kinderen. Het betrof hier de buiten- schoolse opvang. De bijeenkomsten bestonden uit twee onderdelen. De kinderen boven de 7 jaar deden mee aan het puzzelen en plakken van scherven en de kinderen onder de 7 jaar gingen 'schatgraven' in de zandbak.

Het potten plakken met de kinderen van boven de 7 jaar was een succes, vooral omdat de kinderen de zelfgeplakte 'archeologische vondsten' mochten behouden.

Puzzelen en plakken op de buitenschoolse opvang

Informatie

Aan het PWN gaven we informatie over de cultuur historische waarde van het voormalige huis De Vlotter in verband met plannen voor herinrichting van dit gebied.

Een inwoner van Heemskerk vond op het strand een fragment van een schotel met afbeelding van een kat met een menselijk gelaat. Het is een zogenaamde parodieafbeelding uit rond 1800, gemaakt in Friesland.

RAAP Archeologisch Adviesbureau informeerden wij over onze waarnemingen op de Dorpsweide in Wijk aan Zee t.b.v. een voorgenomen archeologisch booronderzoek.

Broekpolder

In het wijkcentrum Citadel werd de lezingencyclus over de opgravingen in de Broekpolder met 3 lezingen in januari en februari voortgezet: dr. Marjolijn Kok over Offerplaatsen en het rituele landschap in de Broekpolder, drs. Silke Lange over De houtvondsten en het verhaal er achter en ing. Marieke Adrichem over Het ontstaan van het wijkpark De Vlaskamp op het archeologisch monument. De lezingen werden steeds door ongeveer 40 belangstellenden bezocht. Er is nog een plan om een tentoonstelling met de vondsten in het wijkcentrum in te richten.

Radio

Voor de microfoon van Radio Heemskerk traden we op zondag 10 april op in het programma 'de Historisch Kring'. In dit programma vertelden wij over onze archeologielessen op de basisscholen. In de serie 'Historische Verkenningen' op Radio Beverwijk gaven we op 10 januari een 2 uur durend interview over archeologie. Voor dezelfde omroep waren we aanwezig voor een programma vanuit de Grote kerk in Beverwijk op 29 oktober.

Roel van Gulik met bijdragen van Jaap Hendrikse en Ria Vet

Stichting Welzijn Beverwijk

DE BROEKPOLDER, TERUG IN DE TIJD!

**27 SEPTEMBER en 18 OKTOBER 2010
17 JANUARI en 21 FEBRUARI 2011**

**Archeologische lezingen in:
WIJKCENTRUM CITADEL**

Steenhouwerskwartier 27 - 1967 KD Heemskerk

Aanvang: 20.00 uur

Men kan zich voor de gehele lezingencyclus aanmelden of een lezing afzonderlijk bezoeken. Voor alle lezingen zijn de kosten € 15,- voor één lezing betaalt men € 5,00.

Kaarten zijn te verkrijgen bij wijkcentrum Citadel, wijkcentrum Prinsenhof en buurtthuis Wijk aan Duin en aan de deur. Contactpersoon: Agnes Jacobs.
Telefoon 0251 220944. E-mail: agnesjacobs@welzijnswb.nl
Website: www.welzijnswb.nl